

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB
GRADSKI URED ZA FINACIJE
I JAVNU NABAVU

KLASA: 400-06/25-001/4
URBROJ: 251-05-11-25-21
Zagreb, 14. srpnja 2025.

STRUČNA SLUŽBA GRADSKJE UPRAVE
-ovdje-

Odbor za kontrolu:

U raspravi je zatraženo da se obrazlože najznačajniji razlozi zbog kojih je došlo do smanjenja izvršenja po pojedinim stavkama u odnosu na planirana sredstva i odgovori koji su razlozi nepravodobnog podmirenja dospjelih obveza po stavkama, koji su od proračunskih korisnika najveći neplatiše, odnosno prema kome se obveze najmanje podmiruju.

Očitovanje

Vezano uz postavljeno pitanje o značajnijim razlozima odstupanju izvršenja pojedinih stavki proračuna u odnosu na plan, ističe se sljedeće.

Prilikom planiranja proračuna, uvažavajući načelo uravnoteženosti i dobrog financijskog upravljanja, a s ciljem izbjegavanja eventualnog manjka proračuna, nastoji se osigurati pokriće svih rashoda raspoloživim prihodima, tako da za realizaciju financijski značajnih projekata prilikom donošenja odluke o odabiru ponuditelja sredstva za realizaciju budu i planirana proračunom.

Odstupanja su u najvećoj mjeri rezultat složenosti i dugotrajnosti pripremnih i provedbenih postupaka, osobito u segmentu javne nabave. Kod kapitalnih projekata koji prethodno zahtijevaju provedbu urbanističko-arhitektonskih natječaja, postupci su višefazni i vremenski zahtjevni, što utječe na pomicanje rokova realizacije. No, i kod standardnih postupaka nabave za projektiranje i izvođenje radova, uočena su značajna kašnjenja. Naime, iako se tijekom faze javnog savjetovanja često ne zaprimaju komentari na dokumentaciju o nabavi, nakon objave samog postupka često dolazi do velikog broja upita gospodarskih subjekata. Odgovaranje na te upite zahtijeva dodatne elaboracije stručnih službi, a nerijetko i izmjene dokumentacije o nabavi, što produljuje trajanje postupka i odgađa sklapanje ugovora.

Dodatno, kod projekata prijavljivanih na pozive u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, bilo je nužno prilagoditi dosadašnju praksu. Za razliku od ranijih modela gdje su se prijave temeljile na glavnom projektu i projektantskim procjenama troškova, ovi pozivi zahtijevali su prethodnu izradu izvedbenih projekata i detaljnih troškovnika. To je značilo da su se morali naknadno ugovarati dodatni poslovi projektiranja, što je utjecalo na dinamiku trošenja sredstava. Također, pojedini pozivi sadržavali su uvjete koji su zahtijevali dokaz da projekt nema štetan utjecaj na okolišne ciljeve, što je zahtijevalo dodatne analize, izmjene projektnih zadataka i intenzivniju suradnju s projektantima, osobito u slučajevima kada je prethodno bila izrađena samo idejna dokumentacija.

Na dinamiku izvršenja rashoda utjecali su i ograničeni kapaciteti tržišta, osobito u segmentu izvođenja radova. Povećana potražnja za građevinskim uslugama na nacionalnoj razini, istovremeno provođenje velikog broja projekata financiranih iz EU fondova i Mehanizma za oporavak i otpornost,

manjak radne snage, a osobito kvalificirane, rast cijena materijala i kompleksnost projektne dokumentacije – sve to dovodi do smanjenog odaziva izvođača za sudjelovanje u postupcima javne nabave. U pojedinim slučajevima postupci su morali biti ponavljani ili su ostajali bez valjanih ponuda.

Kod određenih projekata koji su prijavljeni za financiranje iz EU fondova, Grad Zagreb je kao nositelj bio obvezan u prijavnjoj dokumentaciji navesti da ne može zatvoriti financijsku konstrukciju bez EU sredstava. U takvim slučajevima, kako bi se izbjeglo potencijalno financijsko opterećenje proračuna, Grad je odgodio raspisivanje postupaka javne nabave do trenutka kada je bilo izgledno da će odluka o financiranju biti pozitivna. Primjer takvog projekta je rekonstrukcija i prenamjena zgrade Kina Europa, gdje je postupak nabave pokrenut tek nakon što su postojale čvrste indikacije o pozitivnom ishodu prijave.

Zaključno, odstupanja u izvršenju rashoda ne ukazuju na odustajanje od planiranih projekata, nego su rezultat usporene dinamike realizacije i zahtijevaju prilagodbu složenim proceduralnim, tehničkim i tržišnim uvjetima. Očekuje se intenziviranje aktivnosti u drugoj polovici 2025. godine, uz realizaciju planiranih investicija.

Vezano uz postavljeno pitanje o razlozima nepravodobnog podmirenja dospjelih obveza, ističe se da Grad Zagreb nema problema s likvidnošću, a obveze se podmiruju redovito. Također se ističe da je Grad uveo praksu plaćanja dobavljačima u roku od 30 dana, iako je zakonski rok do 60 dana. Navedenim se željelo postići da Grad bude poželjan poslovni partner u tržišnom natjecanju. U prethodnom razdoblju je ostvaren veliki napredak u smanjenju dospjelih nepodmirenih obveza Grada i proračunskih korisnika što se najbolje vidi iz činjenice da su 30.6.2021. navedene obveze na Gradu u užem smislu iznosile 76 milijuna eura, a konsolidirano s proračunskim korisnicima 114,8 milijuna eura. U podmirivanju obveza prema korisnicima i dobavljačima se kasnilo preko šest mjeseci.

Trenutne nepodmirene obveze uglavnom su tehničke prirode. Kada se govori o Gradu u užem smislu, preko 90 % iznosa, 1,74 milijuna eura odnosi se na Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove te iznos od 1,1 milijun eura na Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade gdje se uglavnom radi o tehničkim kašnjenjima. Primjerice, kod građevinskih radova račun najprije treba ovjeriti nadzorni inženjer, potom prolazi kroz nekoliko razina formalne kontrole, što u nekim slučajevima može rezultirati kratkoročnim prekoračenjem roka plaćanja. Dodatno, prema očitovanju nadležnih Ureda, veliki broj stavki u troškovnicima zahtijeva detaljnu tehničku i opisnu provjeru, često uz nužne konzultacije, kao i usklađivanje između stanja na gradilištu i dokumentacije po privremenim situacijama, prije no što se eRačun može suštinski ovjeriti. U određenom broju slučaja dobavljači ispostavljaju račune nakon proteka valute plaćanja što objektivno ne omogućuje plaćanje u roku ili dolazi do slanja računa na neodgovarajući gradski ured, što zahtijeva ponavljanje procesa, a izvođače iz drugih država često je potrebno dodatno informirati o hrvatskom sustavu eRačuna, što dodatno usporava proceduru.

Što se tiče proračunskih korisnika, najveći iznos dospjelih obveza, čak 4,6 milijuna eura, bilježe zdravstvene ustanove, koje su u nadležnosti Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom. Ukupno, taj ured pokriva 5,25 milijuna eura dospjelih obveza.

Razlog za to nije loše upravljanje, već sistemski izazovi – zdravstvene ustanove financiraju se prvenstveno putem HZZO-a, no povećanje rashoda za plaće i materijalne troškove tijekom 2024., bez istodobnog povećanja limita iz HZZO-a, dovelo je do situacije da im preostaje premalo sredstava za pokrivanje svih ostalih obveza. Najveći dio dospjelih dugova odnosi se na lijekove i medicinski materijal. Ovdje se također ističe kako su nepodmirene obveze zdravstvenih ustanova u padu – u 2023. iznosile su 15,4 milijuna eura, a sada su snižene na 4,6 milijuna.

Grad Zagreb, kao osnivač, redovno intervenira doznajući sredstva za pokriće gubitaka, no ovo je problem koji nadilazi mogućnosti lokalne samouprave i zahtijeva sustavno rješenje na razini države.

Dodatno, dio evidentiranih dospjelih nepodmirenih obveza kod proračunskih korisnika se odnosi na neodgovarajuće knjigovodstveno evidentiranje, što proizlazi iz nove računovodstvene prakse uvedene Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Zaključno, važno je istaknuti da je Grad Zagreb potpuno likvidan, sve se obveze redovno podmiruju, a iskazane dospjele obveze nisu pokazatelj financijskih poteškoća. Dakle, unatoč prikazanim iznosima, financijsko poslovanje Grada i proračunskih korisnika je uredno i stabilno.

Odbor za obrazovanje, sport i mlade:

U raspravi je zatraženo da se:

1. odgovori koliko je sredstava utrošeno za stručno usavršavanje u predškolskom odgoju i obrazovanju, koliko u osnovnoškolskom, a koliko u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju;
2. obrazloži razlozi smanjene realizacije, odnosno 76,30 % planiranih sredstava za izvannastavne aktivnosti i rashode u Izvješću o izvršenju Programa javnih potreba u osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju;
3. obrazloži razlozi odstupanja u izvršenju od planiranih iznosa po stavkama u Izvješću o izvršenju Programa javnih potreba u sportu:
 - održavanje sportskih objekata (61,82 %),
 - sitni inventar i auto gume (123,94 %),
 - intelektualne i osobne usluge (137,63 %),
 - instrumenti, uređaji i strojevi (5,3 %),
 - uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene (112,62%)

Očitovanje

Na stručno usavršavanje ukupno je utrošeno 1.559.553,73 eura, od čega na zaposlene u predškolskom odgoju i obrazovanju 446.355,73 eura, u osnovnoškolskom obrazovanju 603.878,42 eura dok je na zaposlene u ustanovama srednjoškolskog obrazovanja utrošeno 509.319,58 eura.

Vezano uz izvršenje sredstava za izvannastavne aktivnosti ističe se da su gradskim ustanovama u potpunosti doznačena planirana sredstva koja su ustanove u 2024. utrošile u nižem iznosu. O razlozima za navedeno podaci će se, s obzirom na brojnost uključenih sudionika, dostaviti nakon njihovog prikupljanja i analize.

Značajnija odstupanja u izvršenju od planiranih iznosa u Izvješću o izvršenju Programa javnih potreba u sportu bilježe se na projektu Održavanje sportskih objekata gdje je indeks realizacije 61,82. Razlozi za navedeno se najvećim dijelom odnose na postupke javne nabave i sporiju dinamiku izvođenja radova od očekivane zbog koje je izvršenje rashoda evidentirano u 2025. godini te nije ušlo u promatrano izvještajno razdoblje. Za ostala iskazana odstupanja ističe se da su planirana sredstva i iskazani indeks realizacije odnose na planirana sredstva iskazana na četvrtoj razini (razina odjeljka) koja predstavlja detaljniju razinu od one na kojoj plan sukladno zakonskim i podzakonskim propisima predstavničko tijelo donosi, a to je druga razina (razina skupine) te se ne može govoriti o stvarnim odstupanjima u odnosu na plan.

S poštovanjem,

PROČELNICA

mr. sc. Daniela Juroš Pečnik, dipl. oec.

